

תהילת מחזור למוז
תוספתא: יומית

סדר

תוספתא יומית

בהגהה חדשה לפי גסחאות מדיקות ובנקוד מלא

כפי תקנת והדרכת

מרן מוהרא"ש שליט"א

הלמוד לשבוע פרשת מסעי (כב - כ"ח תמוז)

פאה (ב-ד) דמאי (א-ד)

יום ראשון - כב תמוז - פאה פרק ב', עמוד ב

יום שני - כג תמוז - ברכות פרק ג', עמוד ז

יום שלישי - כד תמוז - ברכות יום פרק ד', עמוד יד

יום רביעי - כה תמוז - דמאי יום פרק א', עמוד כב

יום חמישי - כו תמוז - דמאי פרק ב', עמוד ל

יום שישי - כז תמוז - דמאי פרק ג', עמוד לו

יום שבת - כח תמוז - דמאי פרק ד', עמוד מג

יוֹם רֵאשׁוֹן, כַּב תַּמּוּז

מִסְכַּת פֶּאֶה פֶּרֶק שְׁנִי

א. נָטַל מִקְצַת פֶּאֶה וְזָרַק עַל הַשָּׂאֵר – אֵין לוֹ בָּהּ כְּלוּם. רַבִּי מֵאִיר אָמַר: קוֹנְסִין אוֹתוֹ וְנוֹטְלִין הֵימֶנּוּ זֶה וְזֶה:

ב. בְּעַל הַבַּיִת שֶׁנִּתְּנָה פֶּאֶה לְעֵגְנִים, וּבָא עֲנִי אֶחָד וְנִטְלָה מֵאַחֲרֵיהֶן – הָרִי זֶה זָכָה. שְׁנֵי עֵגְנִים שֶׁהָיוּ מְכַתְּשִׁין עַל הָעֵמוּד, וּבָא עֲנִי אֶחָד וְנִטְלָה מֵאַחֲרֵיהֶן – הָרִי זֶה זָכָה, שְׁאִין עֲנִי זֹכָה בְּלֶקֶט, בְּשִׁכְחָה, וּבְפֶאֶה, וּבְסִלַּע שֶׁל מִצִּיאָה – עַד שֶׁתִּפְּל לְתוֹךְ יָדוֹ:

ג. פּוֹעֲלִין שֶׁהָיוּ קוֹצְרִין בְּתוֹךְ קוֹפּוֹתֵיהֶן – הָרִי אֵלוֹ מַעֲבִירִין אוֹתָן:

ד. לֹא יִטּוֹל בְּעַל הַבַּיִת לֶקֶט מִן הָעֵגְנִים עַל מְנַת לֶקֶט מִן הָעֵמֻדִים. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: שְׁחֵרִית – בְּעַל הַבַּיִת צָרִיד

שׁיֵאמֹר: 'כָּל מָה שֶׁיִּלְקטוּ הָעֲנָנִים מִן הָעֵמֻרִים – תְּרֵי זֶה הַפֶּקֶר'.
 רַבִּי דוֹסָא אֹמֵר: לְעֵתוֹתַי עֶרֶב, אֹמֵר: 'כָּל מָה שֶׁיִּלְקטוּ הָעֲנָנִים
 מִן הָעֵמֻדִים – תְּרֵי זֶה הַפֶּקֶר'. וְחֻכְמִים אֹמְרִים: אֵינוֹ הַפֶּקֶר,
 וְאֵין אָנוּ אַחֲרָאִין לְרַמְאִין:

ח. בַּעַל הַבַּיִת שֶׁהִנִּיחַ פֶּאֶה מִצַּד זֶה, וּבָאוּ עֲנָנִים וְנָמְלוּ מִצַּד
 אַחֵר – זֶה וְזֶה פֶּאֶה.

ו. הַוְעֵלִין שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין אֶצֶל בַּעַל הַבַּיִת – אֵינָן רִשְׁאִין לְגַמֵּר אֶת
 כָּל הַשְּׂדֵה, אֲלֵא מִשִּׁירֵין כְּדֵי פֶּאֶה. וְאֵינָהּ פֶּאֶה עַד שִׁיפְרֹשְׁנָה
 בַּעַל הַבַּיִת לְשֵׁם פֶּאֶה:

ז. עֲנֵי שְׂרָאָה כְּדֵי פֶּאֶה, בֵּין בַּתְּבוּאָה בֵּין בְּאֵילָן – אֵינוֹ רִשְׁאֵי
 לִינֵעַ בָּהּ, וְאִסּוּרָה מִשׁוּם גְּזֵל, עַד שֶׁתּוֹדַע לוֹ שֶׁהִיא פֶּאֶה:

ח. נְכָרֵי שְׂמֹכֵר קָמְתוֹ לְיִשְׂרָאֵל לְקַצֵּר – תֵּיב בַּפֶּאֶה. יִשְׂרָאֵל
 שְׂמֹכֵר קָמְתוֹ לְנְכָרֵי – פְּטוּר מִן הַפֶּאֶה:

ט. יִשְׂרָאֵל וְנְכָרֵי שֶׁהָיוּ שֶׁתִּפְּיִן בְּקָמָה, חִלְקוּ שָׁל יִשְׂרָאֵל – תֵּיב.
 וְחִלְקוּ שָׁל נְכָרֵי – פְּטוּר. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אֹמֵר: יִשְׂרָאֵל וְנְכָרֵי

שָׁהוּ שְׁתַּפִּין בַּקָּמָה - פֶּטוּר מִן הַפֶּאֱהָ. אֵימָתִי? בְּזִמְנֵי שְׁהַנְּכָרִי
מִמֶּחָה. אֲבָל אֵין הַנְּכָרִי מִמֶּחָה - חַיֵּב בַּפֶּאֱהָ:

י. גַּר שְׁמֹת וּבְזִבְזוֹ יִשְׂרָאֵל אֶת נַכְסָיו, הַמְחֻזֵּק בַּמַּחְבֵּר לַקְּרָקַע
- חַיֵּב בְּכָל. בְּתִלוּשׁ מִן הַקְּרָקַע - פֶּטוּר מִן הַכָּל. הַחֻזֵּק בַּקָּמָה
- חַיֵּב בְּלֶקֶט שִׁכְחָה וּפֶאֱהָ, וּפֶטוּר מִן הַמַּעְשְׂרוֹת:

יא. הַלֶּקֶט וְהַשִּׁכְחָה וְהַפֶּאֱהָ שֶׁל נְכָרִי - חַיֵּב בַּמַּעְשְׂרוֹת.
אֵימָתִי? בְּזִמְנֵי שְׁהַנְּכָרִי מִמֶּחָה. אֲבָל אֵין הַנְּכָרִי מִמֶּחָה, הַפֶּקֶר
נְכָרִי - הַפֶּקֶר, וּפֶטוּר מִן הַמַּעְשְׂרוֹת:

יב. בַּעַל הַבַּיִת שֶׁנִּתְּנָה פֶּאֱהָ לְעַנְיִים - אֵין רֵשָׁאִי שְׂיֵאמַר לְהֵן:
'טְלוּ זֶרַע וְתִנּוּ פִּשְׁתָּן' - 'טְלוּ תְּמָרִים וְתִנּוּ מַכְבְּדוֹת'. נִשְׂרוּ
וְאַחַר כֵּן הַפְּרִישָׁן - אֵינוֹ חַיֵּב מִשּׁוֹם פֶּאֱהָ אֲלֵא זֶרַע בְּלֶבֶד:

יג. אַרְבַּע מַתָּנוֹת בַּכֶּרֶם: פֶּרֶט, שִׁכְחָה, וּפֶאֱהָ, וְעוֹלָלָת. שֶׁלֹּשׁ
בְּתוֹבָאָה: לֶקֶט, שִׁכְחָה, וּפֶאֱהָ. שְׁתִּים בְּאֵילָן: שִׁכְחָה, וּפֶאֱהָ. כָּל
אֵלוֹ - אֵין בְּהֵן מִשּׁוֹם טוֹבָה. וְאַפְלוֹ עֲנִי שְׁבִי־יִשְׂרָאֵל - מוֹצִיאֵין

את שלו מידו. ושאר מתנות כהונה, כגון: הזרוע והלחיים והקבה – יש בהן משום טובה, ונתנין לכל בהן שירצה:

יד. אין מוציאין לא מושל בהן לכהן, ולא מושל לוי ללוי:

טו. איזהו לקט? זה הנושר בשעת הקציר ובשעת התלישה. רבי יוסי אומר: אין לקט אלא הנושר בשעת הקצירה בלבד, שזאמר (ויקרא יט, ט): "ולקט קצירך לא תלקט":

טז. שבלת שבקמה – הרי היא של בעל הבית. שבקציר – הרי היא של עניים. חציה בקמה וחציה בקציר – נוטל ומשליכה לאחריו, שספק לקט – לקט:

יז. חורי נמלים – אסורין משום גזל. ואם הפקירן בעל הבית – מתרין משום גזל. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אם היו פקדון – אסורין משום גזל:

יח. בעל הבית שנתן כריכה לעני למלאות לו מים – אין בו משום לקט שכחה ופאה, וחיב בפעשרות:

יט. עֲנִיִּים הַמְּחֻזְרִין בֵּין הַגְּרָנוֹת - מְעֻשְׂרִין וְנוֹתְנִין לָהֶם. הַצְּנוּעִים - מוֹצִיאִין בְּיָדָם מְעוֹת בְּדִבְרֵים הַנְּאֻכָּלִים, וְנוֹתְנִים דָּבָר מוּעָט בְּדִבְרֵים הַנְּאֻכָּלִים, כְּדֵי שְׂיֵאכְלֵנוּ עַד שְׁלֹא יִגִּיעַ לָעִיר. וְשָׂאֵר כָּל מִתְנַזֵּת עֲנִיִּים שְׁבִשְׂדוֹת, שְׂאִין הָעֲנִי מִקְפִּיד עֲלֵיהֶן - הָרִי אֱלוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת.

כ. מֵאֵימַתִּי אֵיךְ שׁוֹרְפִין קִשְׁיֵן שְׁבִשְׂדוֹת? בְּשִׂדָּה הָאֵילָן - עַד עֲצָרָת. בְּשִׂדָּה הַלֶּבֶן - עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה. בְּשִׂדָּה בַּיִת הַשְּׁלֵחִין - מִיָּד; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: בְּשִׂדָּה לֶבֶן - עַד הָעֲצָרָת. בְּשִׂדָּה אֵילָן - עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה, מִפְּנֵי גִזְלֵ אָדָם וּבִתְמָה. בְּשִׂדָּה בַּיִת הַשְּׁלֵחִין - מִתֵּר מִיָּד:

כא. הַמְּרַבֵּין אֶת שְׂדֵהוּ עַד שְׁלֹא נִכְנְסוּ עֲנִיִּים לְתוֹכוֹ, אִם הָיָה הַזֶּקֶן מְרַבֵּה עַל שֶׁל עֲנִיִּים - מִתֵּר. וְאִם הַזֶּקֶן עֲנִיִּים מְרַבֵּה עַל שְׁלוֹ - אָסוּר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף - מִלְקַט וּמִנִּיחַ עַל גְּבִי הַגֶּדֶר, וְהָעֲנִי כָּא וְנוֹטֵל אֶת שְׁלוֹ:

כב. הַשְּׁבִלִין שְׁבִשְׂשִׁין וְשְׁבִשְׂדוֹת - הָרִי אֱלוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: בְּזוֹ נִחְגוּ בְּעָלֵי בָתִּים עֵין יָפָה:

יום שני, כג תמוז

מסכת פאה פרק שלישי

א. השוכר את הפועל לקצר – ילקט בְּנוֹ אַחֲרָיו. האַרְיִסין¹,
וְהַחֲכִירִין², וְהַמוֹכֵר קָמְתוֹ לְקַצֵּר – לֹא יִלְקֹט בְּנוֹ אַחֲרָיו. רַבִּי
יוֹסִי אָמַר: בֵּין כֶּדֶּ וּבֵין כֶּדֶּ – יִלְקֹט בְּנוֹ אַחֲרָיו. הֵיוּ שָׁם עֲנָיִים
שְׂאִין רְאוּיָן, אִם יִכּוֹל בְּעַל תְּבִית לְמַחֹת בְּיָדָם – מְמַחֶה, וְאִם
לֹא – מְנִיחַן מִפְּנֵי דְרַבִּי שְׁלום:

ב. אין שוכרין פועלי נְכָרִים, לְפִי שְׂאִינָן בְּקִיִּיִן בְּלֶקֶט:

ג. אין נוֹתְנִין מְעִשֵׁר עָנִי לְעָנִי נְכָרִים. אֲבָל נוֹתְנִין לְהַן חֲלִין
מִתְקַנֵּין לְשֵׁם טוֹבָה:

¹ שנוטל שלישי בקציר.

² כֶּדֶּ וְכֶדֶּ בורין ואין לו חלק רק בקציר.

ד. בעל הבית שְׁהִיָּה עוֹמֵד בְּעִיר, וְאָמַר: יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהַפּוֹעֲלִין שׁוֹכְחִים אֶת הָעֵמֶר בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי, וְשִׁכְחוּהוּ – הָרִי זֶה שִׁכְחָה. הִיָּה עוֹמֵד בַּשָּׂדֶה וְאָמַר: יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהַפּוֹעֲלִים שׁוֹכְחִים אֶת הָעֵמֶר בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי, וְשִׁכְחוּהוּ – אִין זֶה שִׁכְחָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה אָמַר, מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן: אִפְלוּ אַחֲרַיִם עוֹבְרִין בְּדֶרֶךְ, וְרָאוּ אֶת הָעֵמֶר שֶׁשִׁכְחוּהוּ פּוֹעֲלִין – אִינוּ שִׁכְחָה עַד שִׁישְׁכְחוּהוּ כָּל אָדָם:

ה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: הָעוֹשֶׂה כָּל שְׂדֵהוּ עֹמְרִין לְעַמֵּר בְּהֵן לְגֵדִישׁ וְלַחֲרָרָה – מוֹדִים בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הֵלֵל: שְׂאֵם הַפְּקִיר לְאָדָם וְלֹא לְבַהֲמָה, לְיִשְׂרָאֵל וְלֹא לְנִכְרִים – שְׁזֵה הַפְּקִיר:

ו. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: שְׂאֵלְתִי אֶת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: עַל אֵלּוּ עֲמָרִים נִחְלְקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הֵלֵל? אָמַר לִי: תַּתּוֹרָה הִזְוֵאת! עַל אֵלּוּ: הָעֵמֶר הַסְּמוּדִי לְגֵפָה וְלְגֵדִישׁ, לְבִקָּר וְלַכֵּלִּים, וְשִׁכְחוּ. וּכְשִׁבַּאתִי, שְׂאֵלְתִי אֶת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, וְאָמַר לִי: מוֹדִים בְּאֵלּוּ שֶׁהֵן שִׁכְחָה. וְעַל מָה נִחְלְקוּ? עַל הָעֵמֶר שֶׁהַחֲזִיקוּ בּוֹ לְהוֹלִיכּוֹ לְעִיר, וּנְתַנּוּ בְּצַד גֵּפָה אוֹ בְּצַד גֵּדֵר – שֶׁבֵּית שְׁמַאי אָמְרִים: אִינָּה שִׁכְחָה,

מפני שזכה בו. ובית הלל אומרים: שכחה. וכשבאתי והרציתי הדברים לפני רבי אלעזר בן עזריה: אמר לי: אלו הדברים שנאמרו למשה מסיני:

ז. העמר שהחזיקו להוליכו לעיר, ונתנו על גבי חברו, ושכח שניהם, התחתון – שכחה, והעליון – אינו שכחה. רבי שמעון אומר: שניהם – אין שכחה. התחתון, מפני שמכסתה, והעליון, מפני שזכה בו:

ח. שדה שעומריה מערבבין, ועמר ושכח אחד מהם – אין שכחה, עד שיעמר את כל סביבו:

ט. העמר שפנגדו מוכיה, ביצד? מי שהיו לו עשר שורות של עשרה עשרה עמרים, ועמר אחד מהם לצפון ולדרום, ושכח – אין שכחה, מפני שנדון כמזרח וכמערב:

י. שתי פריכות המבדלות זו מזו – שכחה. שלש – אין שכחה. שני עמרין המבדלין זה מזה – שכחה. שלשה – אין שכחה. שתי גפנים המבדלות זו מזו – שכחה. שלש – אין שכחה. שני

גְּרָגְרִין - פֶּרֶט. שְׁלֶשָׁה - אֵינָן פֶּרֶט. שְׁתֵּי שִׁבְלִים הַמְּבֻדָּלוֹת
בְּדַרְכָּן - לָקַט. שְׁלֹשׁ - אֵינָן לָקַט; אֵלּוּ דִּבְרֵי בֵּית הַלֵּל. רַבִּי יוֹסִי
אָמַר: חֲנִינְא בֶּן אַחֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר: כָּל שְׂבֻעַת רְשׁוֹת עֲנִי
לְאַמְצַע, בְּגוֹן הַתְּבוּאָה וְהַכֶּרֶם - אֵין מְצַטְרְפִין. וְכָל שְׂבֻעַת בָּאֵת
רְשׁוֹת עֲנִי לְאַמְצַע, בְּגוֹן פְּרוֹת הָאֵילָן - הֲרִי אֵלּוּ מְצַטְרְפִין:

יא. אֵימְתִי אָמַר: קָמָה מְצַלֶּת אֵת הָעֹמֵר? בְּזִמְן שְׂבֻעַת נְטִילָה
מִבִּינְתֵימִים. הֲאֵ אִם נְטִילָה מִבִּינְתֵימִים - הֲרִי זֹו אֵינָה מְצַלֶּת. קָמָת
חֲבֵרוֹ - מְצַלֶּת עַל שְׂבֻעַת. שְׁל חֲטִיִן - עַל שְׂבֻעַת גְּרָגְרִין. שְׁל נְכָרִי
- עַל שְׂבֻעַת יִשְׂרָאֵל; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אָמְרִים: אֵין מְצַלֶּת
אֶלָּא עַל שְׂבֻעַת, וּמִמִּין עַל מִינוֹ. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר:
כְּשֵׁם שְׂבֻעַת מְצַלֶּת אֵת הָעֹמֵר - כֵּן הָעֹמֵר מְצַלֶּת אֵת הַקָּמָה.
וְדִין הוּא, וְמָה אִם קָמָה שְׂיִפָּה כַּח עֲנִי בָּהּ - הֲרִי הִיא מְצַלֶּת
אֵת הָעֹמֵר, עֹמֵר שְׂהוֹרַע כַּח עֲנִי בּוֹ - אֵינוֹ דִּין שְׂיִצִּיל אֵת
הַקָּמָה. אָמַר לוֹ רַבִּי: מָה אִם קָמָה שְׂיִפָּה כַּח עֲנִי - נְצַלֶּת,
הָעֹמֵר שְׂהוֹרַע כַּח עֲנִי - אֵינוֹ דִּין שְׂתִּנְצֶל?

יב. יפה בַח עֲנִי בַקָּמָה יִתֵּר מִבְּעֵמֶר, וּבְעֵמֶר יִתֵּר מִבְּקָמָה. שְׂתַקְמָה – יֵשׁ בָּהּ לְקַט שְׂכָחָה וּפְאָה, מִה שְּׂאִין בֶּן בְּעֵמֶר. וּבְעֵמֶר יוֹתֵר מִבְּקָמָה, הַקָּמָה שֶׁהִיא רְאוּיָה לַעֲשׂוֹת סְאֵתִים – אִינּוּ שְׂכָחָה. וּבְעֵמֶר – שְׂכָחָה: רַבִּי חֲנִינְאֵי בֶן אַחֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֹמֵר: כָּל שְׂבָאֵת רְשׁוּת עֲנִי בְּאַמְצַע, כְּגוֹן הַתְּבוּאָה וְהַכֶּרֶם – אֵין מִצְטַרְפִּין. וְכֹל שְׂלֵא בְּאֵת רְשׁוּת עֲנִי לְאַמְצַע, כְּגוֹן פְּרוֹת הָאֵילָן – הֲרִי אֵלּוּ מִצְטַרְפִּין.

יג. תְּחִלְתָּהּ כְּרִיכוֹת וְעֵתִיד לְעֵמֶר, וְכֵן אֲגִידִי הַשּׁוּם וְהַבְּצֵלִין – אֵין לָהֶם שְׂכָחָה. הַמְעַמֵּר מִפְּנֵי הַדְּלָקָה, וּמִפְּנֵי אֲמַת הַמַּיִם – אֵין לָהֶם שְׂכָחָה, מִפְּנֵי שְׁעוּמֵד לְאַבְדּוֹן. מַעֲשֵׂה בְּחֶסֶד אֶחָד שֶׁשָּׂכַח עֵמֶר בְּתוֹךְ שִׁדְחֹו, וְאָמַר לְבָנָו: צֵא וְהִקְרַב עָלַי פֶּר עֲזוּלָה וּפֶר לְשִׁלְמִים. אָמַר לוֹ אָבִיא: מִה רְאִיתָ לְשִׁמּוֹחַ בְּשִׂמְחַת מִצְוָה זֹו יוֹתֵר מִכָּל מִצְוֹת שְׂבַתוֹרָה? אָמַר לוֹ: כָּל מִצְוֹת שְׂבַתוֹרָה – נִתְּנָן לָנוּ תְּקֹדֵשׁ כְּרוּךְ הוּא לְדַעֲתַנּוּ, זֹו – שְׂלֵא לְדַעֲתַנּוּ. שְׂאֵלוּ לֹא הָיָה כְּרִצוֹן לְפָנֵי הַמָּקוֹם – לֹא בְּאֵת מִצְוָה זֹו לְיַדִּינוּ. אֵלּא הֲרִי הוּא אֹמֵר (דְּבָרִים כד, יט): "כִּי תִקְצַר" וְגו' – קִבַּע לוֹ הַתְּנוּב בְּרִכְתָּהּ. וְהִלֵּא דְבָרִים קֵל וְחֵמֶר, מִה אָדָם שְׂלֵא

נתפון לזכות וזכה - מעלין עליו כאלו זכה. המתפון לזכות וזכה - על אחת כמה וכמה. ביוצא בו (ויקרא ה, יז-יח): "ואם נפש כי תחטא ועשתה וגו' והביא איל תמים" וגו'. והלא דברים קל וחומר, מה אם מי שלא נתפון לחטא, וחטא - מעלין עליו כאלו חטא. המתפון לחטא, וחטא - על אחת כמה וכמה:

יד. כל זית שיש לו שם בשדה כזית נטפה בשעתו ושכחה - אינו שכחה. כמה דברים אמורים? בזמן שלא התחיל בו, אבל אם התחיל בו ושכחו - הרי זה שכחה, עד שיהא בו סאתים:

טו. זית שהוא עומד בין שלש שורות של שני מלבנין, ושכחו - אין שכחה. כמה דברים אמורים? בזמן שאין מפירו, אבל בזמן שמפירו - רץ אחריו וגטלו אפלו עד מאה:

טז. המפקיר את פרמו, עשירים - נוטלין את האשכולות, ועניים - נוטלין את האשכולות ואת העוללות. איזהו עוללות? כל שאין בה לא פתף ולא נטף. יש לה פתף ואין לה נטף, נטף ואין לה פתף - הרי היא של בעל הבית. ואם לאו - הרי היא

של עניים. איזהו כּתף? פּסיגין המּחבּרים בשדּרה, זו על גבי זו.
נּטף? הענבים המּחבּרות בשדּרה ויזרדות:

יז. נכרי שפּמכר פּרמו לישראל לבצר - תיב בעוללות. וישראל
שפּמכר פּרמו לנכרי לבצר - פטור מן העוללות:

יח. ישראל ונכרי שהיו שתפין בכרם, חלקו של ישראל - תיב,
ושל נכרי - פטור. רבי שמעון אומר: ישראל ונכרי שהיו
שתפין בכרם - פטור מן העוללות:

יט. המקדיש את פּרמו - לא הקדיש את העוללות, שאין אדם
מקדיש דבר שאינו שלו:

כ. בן לוי שנתנו לו ענבים והיו בהן עוללות - אין חושש שפּמא
של עניים הן:

כא. הנוטע כרם להקדיש - פטור מן הפרט, ומן העוללות, מן
הערלה, ומן הרבעי. ותיב בשביעית. המקדיש את פּרמו - לא
הקדיש את העוללות, שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו.

מאימתי אדם רשאי לבצר ברמו בשביעית? משיוודע הפרי, שכבר נתחייב הפרם בגדולי עוללות:

כב. איזהו שכחה בעריסין גדולים³? כל שאינו יכול לפשט את ידו ולטלה. בעריסין קטנים – פשיעבר הימנו. בדלית ובדקל – משירד ממנו. ושאר כל האילן – משופנה וילך לו. במה דברים אמורים? בזמן שלא התחיל בו, אבל אם התחיל בו ושכחו – אין שכחה עד שיבצר את כל סביביו:

יום שלישי, כד תמוז

מסכת פאה פרק רביעי

א. רבי יהודה אומר: מקום שדורכין את העוללות – נאמן עני לומר: 'זו של עוללות הוא'. נאמן לומר: 'לקט זה – לקטתי אני ואחי, אני וקרובי'. אבל אין נאמן לומר: 'מפלוגי נכרי

³ פרם גבוה ומנח על גבי עצים.

לְקַחְתִּי; 'מֵאִישׁ פְּלוֹנִי כּוֹתִי לְקַחְתִּי'. עֲנֵי כּוֹתִים – פְּעֵנֵי
יִשְׂרָאֵל. אֲבָל עֲנֵי נְכָרִים – אֵין מֵאֲמִינִים לָהֶם בְּכָל דְּבַר:

ב. אֵין פּוֹחֲתִין לְעֲנֵי בְּשֵׁנַת מַעֲשֵׂר עֲנֵי, מִחֲצֵי קֶב הַפִּיז אֹו קֶב
שְׁעוּרִין. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? עַל הַגֶּר, אֲבָל בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ –
נֹתֵן לוֹ כָּל שְׂהוּא, וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. וְשָׂאָר מִתְּנוֹת כְּהוֹנָה וְלוּיָה –
נֹתֵן כָּל שְׂהוּא וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. רָצָה, מִצִּיל מִחֲצָה וְנֹתֵן מִחֲצָה.
אָבָא יוֹסִי בֶן דּוֹסְתַאי אֹמֵר מִשׁוּם רַבִּי אֶלְעִזָּר: רָצָה, נֹתֵן
לְפָנֵיהֶם שְׁלִישׁ, וּמִנִּיחַ שְׁתֵּי יְדוֹת לְקָרוֹבֵיו:

ג. כְּתָנִים וְלוּיִם שְׁהִיו עוֹמְדִין עַל הַגֶּר, וּבָאוּ כְּתָנִים אֲחֵרִים
וְעָמְדוּ – אֵינָן יְכוּלִין לְהוֹצִיא מִיָּדָן. אָמַר רַבִּין שְׂמַעוֹן בֶּן
גַּמְלִיאֵל: נָחְגוּ כְּתָנִים עֵין יָפֵה, שְׁלֵא לְהוֹצִיא אֶת אֲחֵיהֶם רִיקָנִין.
אֲבָל מְקַמְצִין וְנֹתְנִין לָהֶם. רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן אֶלְעִזָּר אֹמֵר: אִם
בָּאוּ עַד שְׁלֵא תַחֲזֹר חֲלִילָה – עוֹמְדִין עַל הָעֶקֶב⁴, וְנוֹטְלִין:

⁴ בְּסוֹף הָרֵאשׁוֹנִים – בְּסוֹף הַשּׁוֹרָה, וּכְשֶׁבַעל תְּבִית מְחַלֵּק וּבָא לְסוֹף הַשּׁוֹרָה – מְחַלֵּק גַּם
לָהֶם.

ד. נָשִׁים וְעֲבָדִים, אֵין חוֹלְקִין לָהֶם עַל הַגֶּרֶן. וְאָבֵל נוֹתְנִין לָהֶם מִתְּנוּת כְּהוֹנָה וְלוֹיָהּ לְשֵׁם טוֹבָה:

ה. רֶבֶן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: כָּשֶׁם שֶׁתְּרוּמָה חֲזָקָה לְכַהוֹנָה בְּחִלּוּק גְּרָנוֹת – כֵּן מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן חֲזָקָה לְלוֹיִם בְּחִלּוּק גְּרָנוֹת. תְּחַלֵּק בְּבֵית דִּין – אֵין לוֹ חֲזָקָה לְכַהֲנָה:

ו. שְׁתֵּי חֲזָקוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל: נְשִׂאוֹת כְּפִים, וְחִלּוּק גְּרָנוֹת. וּבְסוּרֵיָא, וְעַד מָקוֹם שֶׁשְׁלוּחֵי רְאֵשֵׁי חֲדָשִׁים מְגִיעִים – נְשִׂאוֹת כְּפִים, וְאָבֵל לֹא חִלּוּק גְּרָנוֹת. וּבְכָל – כְּסוּרֵיָא. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֱלִיעֶזֶר אָמַר: אִם בְּאֶלְפִסְנֵיָא בְּרֵאשׁוֹנָה, כְּשֶׁהִיָּה שֵׁם בֵּית דִּין:

ז. חֵכֶר בְּקִדְשֵׁי מִקְדָּשׁ שְׂאִין בְּקִדְשֵׁי גְבוּל, וּבְקִדְשֵׁי הַגְּבוּל שְׂאִין בְּקִדְשֵׁי מִקְדָּשׁ. קִדְשֵׁי הַגְּבוּל – קַמְנִים חוֹלְקִין בְּהוֹ, וְטַמְאִין חוֹלְקִין בְּהוֹ, וְחוֹלְקִין אוֹתָן בְּטַמְאָה, וְחוֹלְקִין מִנָּה בְּנֶגֶד מִנָּה. קִדְשֵׁי מִקְדָּשׁ – חֵיבִין בְּאַחֲרֵיּוֹתָן לְטַפֵּל בְּהוֹ, וְלִהְבִּיאֵן לְבֵית הַבְּחִירָה. קִדְשֵׁי הַגְּבוּל – נִתְּנִין לְכָל חֵבֶר. קִדְשֵׁי מִקְדָּשׁ – נוֹתְנִין לְאַנְשֵׁי הַמִּשְׁמֵר בְּלֶבֶד:

ח. אין פוחתין לעני העובר ממקום למקום - מכפר בפונדיון מארבע סאין בסלע. לן - נותנין לו פרנסת לינה, שמן וקטנית. שבת - נותנין לו מזון שלש סעודות, שמן וקטנית, דג וירק. בפה דברים אמורים? בזמן שאין מכירין אותו, אבל בזמן שמכירין אותו - אף מכסין אותו. ה"ה מסבב על הפתחים - אין נזקקין לו לכל דבר:

ד,ט תמחוי - כל היום. קפה - מערב שבת לערב שבת. תמחוי - לכל אדם. קפה - לאנשי אותה העיר. אם שהה שם שלשים יום - הרי הוא כאנשי העיר. לקפה ולתמחוי - שלשה חדשים, ולכסות - שלשה חדשים. ולקבורה - תשעה חדשים. ולפסי העיר⁵ - שנים עשר חדש:

י. עני שנתן פרוטה לקפה, ופרוסה לתמחוי - מקבלין אותה מפננו. אם לא נתן - אין מחיבין אותו לתן. נתנו לו חדשים והחזיר להן שחקים⁶ - מקבלין אותה מפננו. אם לא נתן - אין

⁵ קרשי העיר לחוק את שערי העיר.

⁶ בלזיים.

מִחִיבִין אוֹתוֹ לִתֵּן. הָיָה מְשַׁתְּמֵשׁ בְּכָלִי מִיֵּלֶת⁷ – נוֹתֵנִין לוֹ כְּלֵי מִיֵּלֶת. מִטָּה – נוֹתֵנִין לוֹ מִטָּה. עָסָה – נוֹתֵנִין לוֹ עָסָה. פֶּת – נוֹתֵנִין לוֹ פֶּת. לְהֶאֱכִילוֹ בְּתוֹךְ פִּי – מֵאֲכִילִין לוֹ בְּתוֹךְ פִּי, שְׁנֵאָמַר (דְּבָרִים טו, ח): "יְדֵי מִחְסָרוֹ אֲשֶׁר יַחְסֵר לוֹ" – אֲפֹלוֹ עֶבֶד אֲפֹלוֹ סוּם. "לוֹ" – זֶה אִשָּׁה, שְׁנֵאָמַר (פְּרָאשִׁית ב, יח): "אֲעִשֶׂה לוֹ עֶזֶר כְּנִגְדּוֹ". מַעֲשֶׂה בְּהִלֵּל הַזְּקוֹן, שְׁנֵתָן לְעֵנִי בֶן טוֹבִים סוּם שְׁהִיָּה מִתְעַמֵּל בּוֹ, וְעֶבֶד שְׁהִיָּה מְשֻׁמָּשׁוּ. שׁוֹב מַעֲשֶׂה בְּאֲנָשֵׁי הַגִּלְגַּל, שְׁהִיָּו מַעֲלִין לְזֶקֶן אֶחָד לִיטְרָא אֶחָד בְּשָׂר צְפוּרֵי בְּכָל יוֹם:

יא. הָיָה מְשַׁתְּמֵשׁ בְּכָלִי זָהָב – מוֹכְרֵן וּמְשַׁתְּמֵשׁ בְּכָלִי כֶּסֶף. בְּכָלִי כֶּסֶף – מוֹכְרֵן וּמְשַׁתְּמֵשׁ בְּכָלִי נְחֹשֶׁת. בְּכָלִי נְחֹשֶׁת – מוֹכְרֵן וּמְשַׁתְּמֵשׁ בְּכָלִי זָכוּבִית. אָמְרוּ: מִשְׁפַּחַת בֵּית נְבִלְטָא הִיָּתָה בִּירוּשָׁלַיִם, וְהִיָּתָה מִתִּיחָסֶת עַל בְּנֵי אַרְנַן הִיבּוּסִי, הָעֵלוּ לָהֶם חֲכָמִים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁקָלֵי זָהָב, וְלֹא רָצוּ לְהוֹצִיאָן חוּץ מִירוּשָׁלַיִם:

⁷ בְּגֵדֵי מִשִּׁי.

יב. האומר: איני מתפרנס משל אחרים - שוקדין עליו ומפרנסין אותו, ונותנין לו לשום מלנה, וחוזרין ונותנין לו לשום מתנה; דברי רבי מאיר. רבי שמעון אומר: אומרין לו: 'הבא משכון, כדי לגום את דעתו':⁸

יג. היה אומר: איני מתפרנס משל עצמי - שוקדין עליו ומפרנסין אותו, ונותנין לו לשום מתנה, וחוזרין וגוכין ממנו לשום מלנה; דברי רבי מאיר. רבי שמעון אומר: אומרין לו: 'הבא משכון, כדי לגום את דעתו':

יד. המסמא את עינו, והמצבה את כרסו, והמעכה את שוקיו - אין נפטר מן העולם עד שיהא לו בן:

טו. גבאי צדקה, אין רשאים לפרש זה מזה. אפלו נתן לו חברו מעות שהוא חייב לו, אפלו מצא מעות בדרך - אינו רשאי ליטלן, שנאמר (במדבר לב, כב): "והייתם נקיים מזה" ומישראל".
אבל פורשים זה מזה לתוך חצר או לתוך חנות, וגוכין:

⁸ כדי שירגיש טוב, כי יחשב שזו רק תלוואה והראיה שלוקחים ממנו משכון ועל ידי זה לא יתבייש מלקחת.

טז. מַעֲשֵׂר שְׁנֵי, אֵין פּוֹרְעִין מִפְּנֵי מַלְוָה וְחֹב, וְאֵין מְשַׁלְּמִין מִפְּנֵי אֶת הַגְּמוּלִים⁹, וְאֵין פּוֹדִין בּוֹ שְׁבוּיִם, וְאֵין עוֹשִׂין בּוֹ שׁוֹשְׁבֵינֹת, וְאֵין נוֹתְנִין מִפְּנֵי דְבַר לְצַדֻּקָה. אֲבָל מְשַׁלְּחִין מִפְּנֵי דְבַר שֶׁל גְּמִילוּת חֲסָדִים, וְצָרִיף לְהוֹדִיעַ, וְנוֹתְנִין אוֹתוֹ לְחֶכֶר – עֵיר בְּטוֹבָה:

יז. אָמַר לְתַנּוּ, וְנָתַן – נוֹתְנִין לוֹ שֶׁכֶר אֲמִירָה וְשֶׁכֶר מַעֲשָׂה. אָמַר לְתַנּוּ וְלֹא הִסְפִּיק בְּיָדוֹ לְתַנּוּ – נוֹתְנִין לוֹ שֶׁכֶר אֲמִירָה בְּשֶׁכֶר מַעֲשָׂה. לֹא אָמַר לְתַנּוּ, אֲבָל אָמַר לְאַחֲרִים: 'תַּנּוּ' – נוֹתְנִין לוֹ שֶׁכֶר עַל כֶּהָ, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים טו, י): "כִּי בִגְלַל הַדְּבַר הַזֶּה יִבְרַכֶּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ" וְגו'. לֹא אָמַר לְאַחֲרִים: 'תַּנּוּ', אֲבָל מְנִיחַ לוֹ בְּדְבָרִים טוֹבִים¹⁰, מְנִיחַ שְׁנוֹתְנִים לוֹ שֶׁכֶר עַל כֶּהָ? שֶׁנֶּאֱמַר: "כִּי בִגְלַל הַדְּבַר הַזֶּה" וְגו':

דיח, מַעֲשָׂה בְּמוֹנְבּוֹ הַמְּלָךְ, שֶׁעָמַד וּבִזְבוֹ אֶת כָּל אוֹצְרוֹתָיו בְּשָׁנֵי בַצֵּרֶת. אָמְרוּ לוֹ אֶחָיו: אֲבוֹתֶיךָ גָּנְזוּ אוֹצְרוֹת וְהוֹסִיפוּ עַל

⁹ שְׁאֵינֶנּוּ חֹב גָּמוּר, רַק רוֹצֵה לְגַמֵּל חֶסֶד לְמִי שֶׁגָּמַל עִמּוֹ חֶסֶד.

¹⁰ מִפְּנֵי לְעֵנִי.

של אבותם, ואתה עמדת ובזבנת את כל אוצרותיך שלך ושל
 אבותיך! אמר להם: אבותי גנזו אוצרות למטה, ואני גנזתי
 למעלה, שנאמר (תהלים פה, יב): "אמת מארץ תצמח" וגו'.
 אבותי גנזו אוצרות במקום שהיד שולטת בו, ואני גנזתי
 אוצרות במקום שאין היד שולטת בו, שנאמר (תהלים פט, מז):
 "צדק ומשפט מכון בסעד" וגו'. אבותי גנזו אוצרות שאין
 עושין פרות, ואני גנזתי אוצרות שעושין פרות, שנאמר (ישעיה
 ג, י): "אמרו צדיק כי טוב כי פרי" וגו'. אבותי גנזו אוצרות של
 ממון, ואני גנזתי אוצרות של נפשות, שנאמר (משלי יא, ל): "פרי
 צדיק עץ חיים ולקח נפשות חכם". אבותי גנזו אוצרות
 לאחרים, ואני גנזתי לעצמי, שנאמר (דברים כד, יג): "ולך תהיה
 צדקה לפני ה' אלהיך". אבותי גנזו אוצרות בעולם הזה, ואני
 גנזתי לעולם הבא, שנאמר (ישעיה נח, ח): "והלך לפניך צדקך".
 צדקה וגמילות חסדים – שקולין בנגד כל מצות שבתורה. אלא
 שהצדקה – בתיים, וגמילות חסדים – בתיים ובמיתים. צדקה –
 בעניים. גמילות חסדים – בעניים ובעשירים. צדקה – בממונו.
 גמילות חסדים – בממונו ובגופו:

יט. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קַרְחָה: מִנֵּין שָׁפַל הַמַּעֲלִים אֶת עֵינָיו מִן הַצְּדָקָה כְּאִלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה? שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים טו, ט): "תִּשְׁמֹר לָךְ פֶּן יִהְיֶה דְבַר עִם לְבַבְךָ בְּלִיעַל לְאֹמֹר". וְלַחֲלָן הוּא אֹמֵר (דְּבָרִים יג, יד): "יֵצְאוּ אַנְשִׁים בְּנֵי בְּלִיעַל מִקֶּרְבְּךָ", מֵה 'בְּלִיעַל' הָאֹמֵר לַחֲלָן – עֲבוּדָה זָרָה. אִף 'בְּלִיעַל' הָאֹמֵר כְּאֵן – עֲבוּדָה זָרָה:

כ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּר יוֹסִי: מִנֵּין שֶׁהַצְּדָקָה וְגַמְלִלוֹת חֲסָדִים שְׁלוֹם גְּדוֹל וּפְרָקְלִיט גְּדוֹל בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים? שֶׁנֶּאֱמַר (יְרֵמְיָה טז, ח): "כִּי אָמַר ה' אֵל תְּבֹא בֵּית מְרוֹזַח וְגו'". חֶסֶד – זֶה גַּמְלִלוֹת חֲסָדִים, וְרַחֲמִים – זֶה צְדָקָה. מְלַמֵּד: שֶׁהַצְּדָקָה וְגַמְלִלוֹת חֲסָדִים שְׁלוֹם וּפְרָקְלִיט גְּדוֹל בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים:

יום רביעי, כה תמוז

מסכת דמאי פרק ראשון

א. תקלין שְבַדְמָאֵי: הַשִּׁיתִין, וְהַרִימִין וְהַעֲזָרְדִין, חֲזַקְתֶּם בְּכָל
מָקוֹם – פְּטוּרִין. וְאִם הָיוּ מִשְׁתַּמְרִין – תֵּיבִין. אִם בָּחַס עַל שְׂדֵהוּ
– פְּטוּרָה. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: שִׁיתִין שֶׁבְצִיפּוֹת – תֵּיבוֹת, מִפְּנֵי
שֶׁהֵן מִשְׁתַּמְרוֹת. רַבִּי יוֹסִי בַר יְהוּדָה אָמַר: הַנּוֹבְלוֹת הַנִּמְכָּרוֹת
עִם הַתְּמָרוֹת – תֵּיבוֹת. וְחֻכְמִים אֲמָרִים: עַד לֹא יִטִּילוּ שְׂאוֹר
– פְּטוּרוֹת. מִשִּׁיטִּילוּ שְׂאוֹר – תֵּיבוֹת:

ב. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיָה חֲמִין שֶׁבִיהוּדָה – פְּטוּר, מִפְּנֵי שֶׁחֲזַקְתּוּ מִן
הַתְּמָד. עֲבָשׁוּ שֶׁחֲזַקְתּוּ מִן הַיִּין – תֵּיבִי:

ג. הַבְּכוּרוֹת¹¹, וְהַפִּיפּוֹת¹², בְּגִנָּה – תֵּיבוֹת. בְּבִקְעָה – פְּטוּרוֹת.
אֵלוֹ הֵן הַבְּכוּרוֹת – עַד לֹא יוֹשִׁיבוּ שׁוּמָא. הַפִּיפּוֹת –
מִשִּׁקְפָלוּ הַמוֹקְצָעוֹת¹³. רַבִּי אֶלְעָאי אָמַר מִשׁוּם רַבִּי אֶלְעָזָר:
הַבְּכוּרוֹת – לְעוֹלָם תֵּיבוֹת, מִפְּנֵי שֶׁהֵן מִשְׁתַּמְרוֹת:

¹¹ תְּפִרוֹת שֶׁמִּמְהָרִים לְהַתְּבַשֵּׁל.

¹² תְּפִרוֹת שֶׁמִּתְבַּשְׁלִים רַק בְּסוּף.

¹³ מֵה שְׁמוֹתֵיהֶם קוֹצְעֵי תְּפִרוֹת בְּכָלִי הַנִּקְרָא בָּהּ, בְּלִי שׁוּמָר.

ד. כזיב עצמה - פטורה מן הדמאי. חזקת ארץ ישראל - חיב עד שיודע שהוא פטור. חזקת הוצה לארץ - פטור, עד שיודע לך שהוא חיב. חזקת בעלי בתים ישראל שבסוריא - אין מפרישין עליהן דמאי. ואם בידוע שרב הפרות שלהן - הרי אלו חיבין:

ה. אומר: 'שלי הן' - חיב לעשר. 'מעשרין הן' - נאמן, שהפה שאמר הוא הפה שהתיר. היה מוכר פרות בשנת מעשר שני, ואמר: 'של מעשר שני הן' - נאמן. היה מעשר עני - נאמן. היה מעשר פרות בשנת מעשר עני, ואמר: 'מעשר שני זה' - אין נאמן, 'מעשר עני' - נאמן. היה מוכר פרות בשנת מעשר שני, ואמר: מעשר עני - נאמן, שהפה שאמר הוא הפה שהתיר:

ו. היה מוכר פרות בשביעית, ואמר: 'של ערב שביעית הן?' - חיב במעשר וחיב בבעור. היה מוכר פרות במוצאי שביעית, ואמר: 'של שביעית הן' - חיב במעשר וחיב בבעור. היה מוכר במוצאי שביעית, ואמר: 'של ערב שביעית הן' - חיב במעשר,

ופטור מן הבעור. זה הכלל: כל דבר ששתיקתו פטור – נאמן, בין להחמיר בין להקל. כל דבר ששתיקתו חיב – נאמן להחמיר ולא להקל:

ז. פרות ארץ ישראל שרבו על פרות חוצה לארץ – הרי אלו חיבין. פרות חוצה לארץ שרבו על פרות ארץ ישראל – הרי אלו פטורין; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אף דברים התדירין, כגון האגוזים ודורמסקניות ופסלקאות – פטורין, ושאר כל הדברים – חיבין. אמר רבי: נראין דברי רבי מאיר – בדבר שאינו קבוע, ודברי חכמים – בדבר הקבוע:

ח. הלוקח מן החמרת¹⁴ בצור, ומן המוגירות¹⁵ בצידן – חיב. מן המוגירות בצור, ומן החמרת בצידן – פטור. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: הלוקח מן המוגירות בצור, ואין צריך לומר מן החמרת – חיב, אפלו מחמר אחד. רבי מאיר אומר: חמרת

¹⁴ חפרים שבאים עם התבואה ממקום אחר.

¹⁵ אוצרות.

היורדת לקזיב - חיב, מפני שהזקתו מן הגליל. וחכמים אומרים: הרי היא בהזקת פטורה, עד שתודע לך מהיכן היא:

ט. הלוקח מן הספינה ביופו, ומן הספינה בקסרי - חיב. רבי יהודה אומר: כפת הישוב, וכפת אנטיפרם, ושוק של פטרום - בראשונה היו דמאי, מפני שהזקתן מחר המלך. עכשו רבותינו אמרו: כל עירות הפותים שעל יד הדרך, כגון התבואה והקטניות שלהן - דמאי, מפני שהן של ישראל משתמשין ביהודה. ושאר כל פירותיהן - ודאי:

י. אוצר של ישראל, ונכרים מטילין לתוכו, אם רב נכרים - ודאי, ואם רב ישראל - דמאי, מחצה על מחצה - ודאי, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אפלו בלם נכרים, וישראל אחד מטיל לתוכו - דמאי. אמר רבי יוסי: במה דברים אמורים? באוצר של יחיד. אבל באוצר של מלכים - הולכים אחר הרב. אמר רבי יהודה: במה דברים אמורים? באוצר של ישראל ונכרים. אבל אוצר ישראל וכותים - הולכים אחר הרב. אמר לו: 'אתה הורית לנו על אוצרות של יבנה שלפני מלחמה

שְׁהִיָּא דְמֵאִי, וְרַבֵּן בּוּתַיִם. אֲבָל אוֹצֵר שְׁמִטָּמֵן בּוּ מְחוּצָה לְאֶרֶץ
 לְאֶרֶץ, כְּגוֹן אוֹצְרוֹת שֶׁל דִּינָר – חַיֵּב לְפִי חֶשְׁבוֹן. אָמַר רַבִּי
 יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קַבִּיסָאִי: כָּל יָמֵי הָיִיתִי קוֹרֵא מִקְרָא תְּנִיחָה (בַּמִּדְבָּר יט,
 יט): "וְהִזָּה תִּפְהוּר עַל הַטְּמֵא", וְלֹא מוֹצֵא יָדָיו אֲלֵא בְּאוֹצֵר שֶׁל
 יִבְנֶה בְּלֶבֶד. וּמֵאוֹצְרוֹת שֶׁל יִבְנֶה לְמִדְתֵּי: שֶׁתִּפְהוּר אֶחָד מִזֶּה
 אֲפִלוּ עַל מֵאָה טְמֵאִים:

יא. הַלּוֹקֵחַ פְּרוֹת לְאֲכִילָה, וְנִמְלֵךְ לְמִכְרָן – לֹא יִמְכְּרוּ לְנִכְרֵי,
 וְלֹא יֵאָכְלִים לְבִהְמַת אַחֲרִים, וְלֹא לְבִהְמַת עֲצָמוֹ, אֲלֵא אִם בֶּן
 עוֹשֶׂה פִּיּוּצָא בּוּ. מִי שֶׁנִּפְלוּ לוֹ פְּרוֹת בִּירוּשָׁה, אוֹ שֶׁנִּתְּנוּ
 בְּמִתְּנָה – לֹא יִמְכְּרוּ לְנִכְרֵי, וְלֹא יֵאָכְלִים לְבִהְמַת אַחֲרִים, וְלֹא
 לְבִהְמַת עֲצָמוֹ, אֲלֵא אִם בֶּן עֵשֶׂר:

יב. לּוֹקְחֵינ שְׂדֵה זְרוּעָה מִן הַנִּכְרֵי, בֵּין מְשַׁצְמָחָה, וּבֵין עַד שְׁלֵא
 צִמְחָה. וְכֵן מִיִּשְׂרָאֵל בְּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית, וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ. לּוֹקְחֵינ
 זָרַע, אֶחָד דְּבַר שְׁזָרְעוּ בָּלָה, וְאֶחָד דְּבַר שְׁאִין זָרְעוּ בָּלָה.

יג. אִין זֹרְעִין אֶת הַטְּבֵל, וְאִין מְחַפִּין אֶת הַטְּבֵל, וְאִין עוֹשִׂין
 עִם הַנִּכְרֵי בְּטָבֵל. יִשְׂרָאֵל שֶׁשָּׂכַח זָרַע אֶת הַטְּבֵל, עַד שְׁלֵא

צְמַחָה - יִלְקַט, וְאִם צְמַחָה - אֵין מְחִיבִין אוֹתוֹ, לְשִׁכְרַר אֲבָדָה.
הַלּוֹקַח לְבַהֲמָה לְחִיָּה וְלַעוֹפוֹת - פְּטוּר מִן הַדְּמָאִי:

יד. לֹא יִקְשֹׁר אָדָם יִשְׂרָאֵל בְּהִמָּתּוֹ אֲצֵל בְּהִמָּתּוֹ שֶׁל נְכָרִי. שְׂאֵם
הַלְּבָה בְּהִמָּתּוֹ מֵאֵלֶיהָ - אֵין מְחִיבִין אוֹתוֹ לְהַחְזִירָה:

טו. מִשְׁכִּיר יִשְׂרָאֵל בְּהִמָּתּוֹ לְנְכָרִי, וּפּוֹסֵק עָלֶיהָ עַל מְנַת
שְׂחַנְכָרֵי זָנָה. וּבִלְבָד שְׂלֵא יֹאמֵר לוֹ: 'כֶּף וְכֶף שְׁעוּרִין תִּהְיֶה
מִטִּיל לְפָנֶיהָ' - 'כֶּף וְכֶף עֲמִיר תִּהְיֶה מִטִּיל לְפָנֶיהָ':

טז. נְכָרִי שְׂאֹמֵר לְיִשְׂרָאֵל: 'תֵּן שְׁמֹן עַל גֵּב מִפְתִּי, בּוֹדָאִי -
אָסוּר, וּבְדָמָאִי - מִתֵּר. נִפְל עַל גֵּבִי בְּשָׂרוֹ - מִשְׁפֹּשְׁפוֹ וְאֵינוֹ
חוֹשֵׁשׁ:

יז. נְכָרִי שֶׁנָּתַן שְׁמֹן עַל גֵּבִי טַבְּלָא שֶׁל שֵׁישׁ לְהַתְעַגֵּל עָלֶיהָ,
מִשְׁעָמַד - מִתֵּר לְיִשְׂרָאֵל לִישֵׁב אַחֲרָיו:

יח. הַלּוֹקַח יוֹן לְתַן לְתוֹף תְּמוּרִים, וַיִּזֵּן לַעֲשׂוֹתוֹ אֵילָנֹתוֹת,
וְכַרְשֵׁינִין לַעֲשׂוֹתוֹן מְחִינִין - תֵּיב בְּדָמָאִי, וְאֵין צָרִיךְ לֹאמֵר
בּוֹדָאִי. הֵן עֲצָמֹן - פְּטוּרִין מִן הַדְּמָאִי. הַלּוֹקַח יוֹן וְשְׁמֹן לְתַן עַל

גבי חפטיין, וכרשינין לעשותן טחינין - חייב בדמאי. ורבי שמעון בן אלעזר פוטר. וכן היה רבי שמעון בן אלעזר אומר: הלוקח כרשינין לעשותן טחינין - פטור מן הדמאי. הלוקח יין לתן להקילור, וקמח לעשותו מלוגמא ורטיה - פטור מן הדמאי, וחיב בודאי. והן עצמן - פטורין מן הודאי:

יט. הלוקח קמח לעורות - פטור מן הדמאי, וחיב בודאי. ושל ודאי - נותן לתוכו עורות אחרים:

כ. שמן ערב - בית שמאי מחיבין, ובית הלל פוטרין. אומר רבי נתן: לא היו בית הלל פוטרין אלא בשל פליטון בלבד. אחרים אומרים משום רבי נתן: מחיבין היו בית הלל בשמן ורד. תשלומי תרומה, וחמשה, וחמש חמשה, מותר העמר, ושתי הקהם, ולחם הפנים, ושירי מנחות, ותוספת הבפורים, ופטור מן הדמאי. חלת עם הארץ - רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: בית שמאי מחיבין, ובית הלל פוטרין. וכלן שקרא שם למעשר שני עליהן - מה שעשה - עשוי:

כא. קַפַּת הַמְּרָחֵץ – פְּטוּרָה מִן הַנְּדָאֵי, וְאֵין צְרִיךְ לִזְכּוֹר מִן הַדְּמָאֵי. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: אַף אֵינּוּ מְטַמְּא טְמֵאָת אֲכָל:

כב. שְׁמֹן שֶׁהַגֵּרְדִי סָף בְּאַצְבָּעוֹתָיו – חֵיב. שֶׁהַסּוֹרֵק נוֹתֵן לְצִמּוֹר – פְּטוּר מִן הַדְּמָאֵי. לְפִיכָף שְׁמֹן שֶׁל שְׁבִיעִית – נוֹתֵן מִמֶּנּוּ לְגֵרְדִי, וְאֵין נוֹתֵן מִמֶּנּוּ לְסוֹרֵק:

יוֹם חֲמִישִׁי, כּו תַּמּוּז

מִסְכַּת דְּמָאֵי פֶּרֶק שְׁנִי

א. אֶרֶז שֶׁבְּחֹלֶת אֲנִטוּכְיָא, בְּמִקוּמוֹ – מִתֵּר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי יוֹסִי אָמַר: אֶרֶז שֶׁבְּחֹלֶת אֲנִטוּכְיָא – מִתֵּר הוּא עַד 'בּוֹרוֹ'¹⁶:

ב. הַמִּקְבֵּל עָלָיו אֲרַבְּעָה דְּבָרִים מְקַבְּלִין אוֹתוֹ לְהִיּוֹת חֵבֵר. א שְׁלֵא לְמַכּוֹר לְעַם הָאֶרֶץ. ב שְׁלֵא לְתַן תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת לְעַם

¹⁶ שם מקום

הארץ. ג וְשֵׁלֵא יַעֲשֶׂה טְהוֹרוֹת אֶצֶל עִם הָאָרֶץ. ד וְשִׁיחָא אוֹכֵל חֲלִין בְּטְהוֹרָה:

ג. הַמְקַבֵּל עָלָיו לְהִיּוֹת נְאָמָן – מְעַשֵּׂר אֶת שְׁהוּא אוֹכֵל, וְאֵת שְׁהוּא מוֹכֵר, וְאֵת שְׁהוּא לוֹקַח, וְאֵין מִתְאַרְח אֶצֶל עִם הָאָרֶץ; דְּבַרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: הַמִּתְאַרְח אֶצֶל עִם הָאָרֶץ – נְאָמָן. אָמַר לָהֶם רַבִּי מֵאִיר: עַל עֲצָמוֹ – אֵינּוּ נְאָמָן, יְהִי נְאָמָן עַל שֵׁל אַחֲרֵים! אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מִימִיחָן שֶׁל בְּעָלֵי בָתִּים, לֹא נִמְנָעוּ מִלְּהִיּוֹת אוֹכְלֵין זֶה אֶצֶל זֶה, וְאִם עַל פִּי כּוֹ, פְּרוֹתִיחָן שְׁבִתוֹד בְּתִיחָן – מִתְקַנִּין:

ד. עִם הָאָרֶץ שֶׁקֵּבֵל עָלָיו כָּל דְּבַרֵי חֲבֵרוֹת, וְנִחְשָׁד עַל דְּבַר אֶחָד – נִחְשָׁד עַל כָּלֵן; דְּבַרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֵין חֲשׂוֹד אֶלָּא עַל אוֹתוֹ דְּבַר בְּלִבָּה:

ה. גַּר שֶׁקֵּבֵל עָלָיו כָּל דְּבַרֵי הַתּוֹרָה, וְנִחְשָׁד עַל דְּבַר אֶחָד, אֶפְלוֹ עַל הַתּוֹרָה כְּלָה – הָרִי הוּא כִּי־שָׂרָאֵל מוֹמָר:

ו. עם הארץ שקבל עליו כל דברי חברות חוץ מדבר אחד – אין מקבלין אותו. גר שקבל עליו כל דברי תורה חוץ מדבר אחד – אין מקבלין אותו. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: אפלו דבר קטן מדקדוקי סופרים:

ז. רבי שמעון אומר: כהן שקבל עליו כל עבודת כהונה חוץ מדבר אחד – אין מקבלין אותו. בן לוי שקבל עליו כל עבודת לוייה חוץ מדבר אחד – אין מקבלין אותו, שנאמר (ויקרא ו, ג): "המקריב את דם השלמים" וגו', אין לי אלא זריקת דם והקטר חלבים. מניין ליציקות ובלילות, פתיתות ומליחות, תנופות והגשות, הקמיצות והקטרות, המליקות והקבלות והזאות, והשקאת סוטה, ועריפת עגלה, וטהרת מצורע, ונשיאות כפים מבפנים ומבחוץ? תלמוד לומר (שם): "בני אהרן" – כל עבודה שהיא בבני אהרן. אומר רבי שמעון: יכול אין דוחין אותן אלא במתנות מקדש בלבד, מניין אף במתנות גבולין? תלמוד לומר (דברים יח, ד): "ראשית דגנה תירשד ויצהרד" וגו'. מפני מה? (שם יח, ה): "כי בו בחר ה'" – כל המקבל עליו שרות – יש לו במתנות. כל שאין מקבל עליו שרות – אין לו במתנות. בזמן

שֶׁהַכֹּהֲנִים עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם, מַה נֶאֱמַר בָּהֶם? (ויקרא ג, י):
"חֲלַקְתֶּם נְתַתִּי אוֹתָהּ מֵאֲשֵׁי" – מִשְׁלַחַן הַזֶּה נִשְׁלַחַן וְאֵין נִשְׁלַחַן
מִשְׁלַחַן. וּבְזִמְנֵן שְׂאִין עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם מַה נֶאֱמַר בָּהֶם?
(מלאכי א, י): "מִי גַם בָּכֶם וַיִּסְגַּר דִּלְתַיִם" וְגו':

ח. בֶּן לֵוִי שֶׁקִּבֵּל עָלָיו כָּל עֲבוֹדַת לֵוִי חוּץ מִדְּבַר אֶחָד – אֵין
מִקְבְּלִין אוֹתוֹ. וְכֵלֵן שֶׁחֲזָרוּ בָּהֶן – אֵין מִקְבְּלִין אוֹתָן עוֹלָמִית;
דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: חֲזָרוּ בְּפִרְהֶסְיָא – מִקְבְּלִין
אוֹתָן. בְּמִטְמוֹנוֹת – אֵין מִקְבְּלִין אוֹתָן. רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
בֶּן קֶרְחָה אוֹמְרִים: בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף – מִקְבְּלִין אוֹתָן, שֶׁנֶּאֱמַר
(יְרֵמְיָה ג, יד): "שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹכְבִים" וְגו':

ט. תֵּבֵא לְקַבֵּל עָלָיו, אִם הָיָה נוֹהֵג מִתְחִלָּה בְּצִינְעָא – מִקְבְּלִין
אוֹתוֹ וְאַחַר כֶּף מְלַמְּדִין, וְאִם לֹא – מְלַמְּדִין אוֹתוֹ וְאַחַר כֶּף
מִקְבְּלִין אוֹתוֹ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף – מִקְבְּלִין
אוֹתוֹ וּמְלַמְּדִין אוֹתוֹ וְהוֹלְכִין וּמְקַבְּלִין לְכַנְפִים¹⁷, וְאַחַר כֶּף
מִקְבְּלִין לְמַהֲרֹת. אִם אָמַר: 'אֵינִי מִקְבֵּל עָלַי אֶלָּא לְכַנְפִים

¹⁷ לטול ידים קדם אכילה.

בלבד' - מקבלין אותו. קבל עליו לטהרות ולא קבל עליו
לקנפים - אף על הטהרות אינו נאמן. עד מתי מקבלין? בית
שפאי אומרים: למשקין - שלשים יום, לבסות - שנים עשר
חדש. ובית הלל אומרים: זה וזה - לשלשים יום:

י. הבא לקבל עליו, אפלו תלמיד חכם - צריך לקבל עליו. אבל
חכם היושב בשיבה - אין צריך לקבל עליו, שפכר קבל עליו
משעה שישב. אבא שאול אומר: אף תלמיד חכם - אין צריך
לקבל עליו. ולא עוד, אלא אף אחרים מקבלין בפניו. הבא
לקבל עליו דברי חברות - צריך לקבל בפני שלשה חברים,
שאין דומה חבר שקבל לבן חבר שקבל. רבן שמעון בן
גמליאל אומר: אינו דומה חבר שקלקל לבן חבר שקלקל:

יא. בן חבר שהיה הולך אצל אבי אמו עם הארץ - אין אביו
חושש שפא מאכילו דברים טמאים. משיידיע שפאכילו בטמאה
- טמא, ובגדיו - טמאים מדרם:

יב. בת עם הארץ שנשאת לחבר, אשת עם הארץ שנשאת
לחבר, עבדו של עם הארץ שנמכר לחבר - צריכין לקבל

עליהן בתחלה. בת חבר שנשאת לעם הארץ, אשת חבר שנשאת לעם הארץ, עבדו של חבר שנמכר לעם הארץ – הרי הן בחזקתן עד שיחשדו. רבי שמעון בן אלעזר אומר: צריכין לקבל עליהן בתחלה. וכן היה רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר: מעשה באשה אחת שנשאת לחבר – והיתה קומעת על ידו תפלין. נשאת למוכס – והיתה קושרת על ידו קשורין. בנו של חבר שהיה למוד¹⁸ אצל עם הארץ, עבדו של חבר שהיה למוד אצל עם הארץ – הרי הן בחזקתן עד שיחשדו. בנו של עם הארץ שלמוד אצל חבר, עבדו של עם הארץ שהיה למוד אצל חבר, כל זמן שהן אצלו – הרי הן בחבר. יצאו מאצלו – הרי הן פעם הארץ:

יג. לא יאמר אדם חבר לעם הארץ: 'הולך כפר זו ותן לפלוני חבר'; שאין משלחין טהרות ביד עם הארץ. חבר שאמר לו עם הארץ: 'הולך כפר זו והולך לפלוני עם הארץ' – לא יתן לו, שאין מוסרין טהרות לעם הארץ:

¹⁸ רגיל.

יד. עם הָאָרֶץ שָׁאֵמַר לְחֵבֵר: 'תֵּן לִי כֶּבֶד זֶה וְאוֹכְלָנִי' – יֵינן זֶה וְאֶשְׁתַּנּוּ' – לֹא יִתֵּן לוֹ, שָׁאֵין מְאֻכְלִין טְהוֹרוֹת לְעַם הָאָרֶץ.

הָיָה נְדוּר מִן הַכֶּבֶד, וְאָמַר לוֹ: 'תֵּן לִי וְאוֹכְלָנִי'. אֲבֵטִיחַ שֶׁנִּקְרָא, וְאָמַר לוֹ: 'תֵּן לִי וְאוֹכְלָנִי'. יֵינן וְנִתְגַּלָּה, וְאָמַר לוֹ: 'תֵּן לִי וְאֶשְׁתַּנּוּ' – לֹא יִתֵּן, שָׁאֵין מְאֻכְלִין אֶת הָאָדָם דְּבַר הָאִסוּר לוֹ.

כִּי־צֵא בּוֹ, לֹא יוֹשִׁיט יִשְׂרָאֵל אֶבֶר מִן הַחַי לִבְנֵי נֹחַ, וְלֹא כּוֹס יֵינן לְנֹזֵר, שָׁאֵין מְאֻכְלִין אֶת הָאָדָם דְּבַר הָאִסוּר לוֹ. וְעַל כֵּן – אֵין מְבָרְכִין עֲלֵיהֶן, וְאֵין מוֹמְנִין עֲלֵיהֶן, וְאֵין עוֹנִין אַחֲרֵיהֶן 'אֲמֹן':

טו. נִשְׁאֲלִין לְעַם הָאָרֶץ עַל טְהוֹרוֹתָיו. וּבְלִבְד שְׁלֵא יֹאמַר לוֹ: 'צֵא אֲכוּל', 'צֵא שְׂרָף'. אֵלֵא אוֹמְרִים לוֹ: 'אִם כְּזֶה שְׁאֵלְתָּ – טְמֵא, וְאִם כְּזֶה שְׁאֵלְתָּ – טְהוֹר':

יוֹם שִׁישִׁי, כּוֹז תְּמוּז

מִסְכַּת דְּמַאי פָּרָק שְׁלִישִׁי

א. העיד רבי יוסי בן המושלם משום רבי נתן אָחיו, משום רבי אלעזר הסמא – שאין עושין טְהָרוֹת לְעַם הָאָרֶץ. לא יַעֲשֶׂה לוֹ חֵלֶת עִפְתּוֹ שֶׁל תְּרוּמָה בְּטַהָרָה. אֲבָל עוֹשֶׂה לוֹ עִפְתּוֹ שֶׁל חֵלֶין בְּטַהָרָה – מִפְּרִישׁ מִמֶּנָּה חֵלֶה וְנֹתֵן בְּכַפִּישָׁה אוֹ בְּאַנְחוּתָא, וְעַם הָאָרֶץ בָּא וְנוֹטֵל זוֹ וְזוֹ. לא יַעֲשֶׂה לוֹ תְּרוּמַת זֵיתִין בְּטַהָרָה, אֲבָל עוֹשֶׂה לוֹ זֵיתִים שֶׁל חֵלֶין בְּטַהָרָה. מִפְּרִישׁ מִחֵן תְּרוּמָה, וְנֹתֵן לְתוֹךְ כְּלָיו שֶׁל חֵבֵר, וְעַם הָאָרֶץ בָּא וְנוֹטֵל אֶת שְׂתִיחָן:

ב. כִּשֶׁם שֶׁאֵין נֹתְנִין תְּרוּמָה אֶלֶּא לְכַהֵן חֵבֵר – כִּד אֵין מְשַׁלְּמִין קָרְן וְחֹמֶשׁ אֶלֶּא לְכַהֵן. חֵבֵר הָאוֹכֵל תְּרוּמַת עַם הָאָרֶץ – מִשְׁלֵם קָרְן וְחֹמֶשׁ לְכַהֵן חֵבֵר, וְחֵבֵר נוֹטֵל דָּמָיו וּמְפִיִּים לְעַם הָאָרֶץ:

ג. תְּרוּמַת חֵבֵר וְתְּרוּמַת עַם הָאָרֶץ שֶׁנִּתְעַרְבָה – בּוֹפִין אֶת עַם הָאָרֶץ לְמִכּוֹר אֶת חֵלְקוֹ וְחֵלֶק בָּהֶן. וְחוֹלֵק בָּהֶן עַם יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל עַם בָּהֶן, כּוֹתֵי בְּמִקּוֹם כּוֹתֵי, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמִצִּיל מִיָּדוֹ.

אָבֵל לֹא בְּאֶרֶץ, מִפְּנֵי שְׂמֵחִים אֹתָם בְּבִהְיֵה. אֵף בְּאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל מְקוֹם שְׂמֵחִים בּוֹ לְהוֹיָא בּוֹתֵי – מִתֵּר לְחֶלֶק הַיָּמִינוּ:

ד. אֹבֵל כִּהְיֵה יִשְׂרָאֵל עִם כִּהְיֵה בּוֹתֵי – בְּזִמְנֵי שְׂעוּשָׁה בְּמִמְאָה.
אָבֵל בְּזִמְנֵי שְׂעוּשָׁה בְּמִתְהַרָה – הָרִי זֶה לֹא יֹאכֵל עִמוֹ, מִפְּנֵי
שְׂמֵחִים בְּשֵׁר בְּכּוֹר מִתְהוֹר, וּמִשְׁקָה אֹתוֹ יִין רְבִיעֵי מִתְהוֹר:

ה. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ אֹמְרִים: חֵבֵר שְׂנַעְשָׁה גַבְאֵי – דוֹחִין אֹתוֹ
מִחִבְרָתוֹ. חֲזָרוּ לֵאמֹר: כָּל זִמְנֵי שְׂעוּשָׁה גַבְאֵי – אֵינוֹ נֶאֱמָר, פִּרְשׁ
מִגַּבְאֵיתוֹ – הָרִי זֶה נֶאֱמָר:

ו. חֵבֵר שְׂתִיָּה חוֹכֵר מֵעַם הָאֶרֶץ עֲקָרֵי תִּאֲנִים וְדִלּוֹת שֶׁל
עַנְבִּים – מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵנִין לוֹ. וְאֵין נוֹתֵן לוֹ אֵלָּא מִשְׁלוֹ:

ז. בֶּן חֵבֵר שְׂתִיָּה הוֹלֵךְ אֶצֶל אָבִי אִמּוֹ עִם הָאֶרֶץ – אֵין אָבִי
חוֹשֵׁשׁ שְׂמֵחֵי מִאֲכִילוֹ דְּבָרִים שְׂאֵינֵן מִתְקַנֵּין. הָיוּ בִּידוֹ פְּרוֹת –
אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שְׂמֵחֵי אֵינֵן מִתְקַנֵּין הֵן. אִם אָמַר לוֹ: 'הָאֲכִילְנִי' –
מְעַשֵּׂר וּמִאֲכִילוֹ:

ח. לא ישתמש חבר במשתאו של עם הארץ, ובסעודתו של עם הארץ, אלא אם כן היה מתקן תחת ידו. אפלו אינה אלא מינקת אחת של יין. לפיכך חבר ששמש במשתאו של עם הארץ ובסעודתו של עם הארץ – הרי זה חזקה למעשרות:

ט. חבר שהיה יושב במשתאו של עם הארץ ובסעודתו של עם הארץ, אפלו רואין אותו נוטל ואוכל מיד, נוטל ושותה מיד – אין לו חזקה למעשרות, שפוא עישר בלבו. היה בנו מיסב אצלו – מעישר עליו. אחר – אין מעישר עליו. בנו במקום אחר – מעישר עליו:

י. בן חבר שהיה מיסב במשתאו של עם הארץ, בסעודתו של עם הארץ, אפלו רואין אותו נוטל ואוכל מיד, נוטל ושותה – אין לו חזקה למעשרות, שפוא עישר בלבו. אף על פי שאמר, כל אלו תקלה לאחרים הן, אם היה שותף עמו בחנות – הרי זה חזקה למעשרות:

יא. עם הארץ שהיה משתמש בחנות של חבר, אף על פי שחבר יוצא ונכנס – הרי זה מתר, ואינו חושש שפוא החליף:

יב. הִיָּה הוּא נְאֻמָּן, וְאִשְׁתּוֹ אֵין נְאֻמָּנַת – לֹקְחִין מִמּוֹנֵי, וְאֵין מִתְאַרְחִין אֶצְלוֹ. וְאֵף עַל פִּי שְׁאֵמְרוּ, הֲרִי הוּא בְּשָׂרוֹי עִם הַנְּחָשׁ בְּכַפִּיפָה. אִשְׁתּוֹ נְאֻמָּנַת, וְהוּא אֵינוֹ נְאֻמָּן – מִתְאַרְחִין אֶצְלוֹ, וְאֵין לֹקְחִין הִימּוֹנֵי. הוּא אֵינוֹ נְאֻמָּן, וְאֶחָד מִבְּנָיו נְאֻמָּן, וְאֶחַת מִשְׁפָּחָתוֹ נְאֻמָּנַת – לֹקְחִין וְאוֹכְלִין עַל פִּיהֶן, וְעוֹשִׂין לוֹ וְאוֹכְלִין בְּשָׂבִיעִית. וּבְטָהֳרוֹת – אֵינֶן רְשָׁאִין לַעֲשׂוֹת בָּן:

יג. הַנְּחָתוֹמִין, לֹא חִיבוּ אוֹתָן חֲכָמִים לְהַפְרִישׁ אֶלָּא כְּדֵי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר וְחֻלָּה, וּפְטוּרִין מִן הַשְּׂנִי. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּמוֹכֵר בְּחֻנּוֹתָו עַל פֶּתַח חֻנּוֹתוֹ. אֲבָל הַמוֹכֵר בְּפֶלְטֵר, אוֹ בְּחֻנּוֹת הַסְּמוּכָה לְפֶלְטֵרִין – חֵיב בְּשָׂנִי:

יד. אֵת שְׁדַרְכוֹ לְמוֹד בְּגִסָּה, וּמְדָדוֹ בֵּין בְּדָקָה בֵּין בְּגִסָּה – דְּקָה טְפֵלָה לְגִסָּה. אֵת שְׁדַרְכוֹ לְמֹד בְּדָקָה, וּמְדָדוֹ בֵּין בְּדָקָה בֵּין בְּגִסָּה – טְפֵלָה גִּסָּה לְדָקָה:

טו. אֵלֹו דְּבָרִים הַנְּמַכְרִין בְּגִסָּה: מִינֵי תְּבוּאָה וְקַטְנִיּוֹת – דְּרָכוֹ לְמֹד בְּדָקָה; דְּבָרֵי רְבֵי מְאִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: דְּבָרִים שְׁדַרְכָּן לְמֹד בְּדָקָה וּמְדָדִין בְּגִסָּה – מִשְׁפִּיעָה וּמוֹכְרָן דְּמְאִי. דְּבָר

שֶׁדָּרְכוּ לְמוֹד בְּגִסָּה, אִם מְדַדֵּן בְּגִסָּה – הָרִי זֶה חַיֵּב. רַבִּי
נַחֲמִיָּה אָמַר: הַנְּטָפֵל לְדָקָה – הָרִי הוּא בְּדָקָה, וְהַנְּטָפֵל לְגִסָּה –
הָרִי הוּא בְּגִסָּה. רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל בְּרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָה אָמַר:
הַנְּמַכֵּר בְּדָקָה – הָרִי זֶה חַיֵּב. אֲפִלּוּ לֹא מָכַר לוֹ אֵלֶּא סָאָה
וְרַבְעָ – צָרִיף לְעֵשֶׂר אֶת הָרַבְעָ. 'לִימוּז'¹⁹ – מְדָה גִּסָּה. מִ'לִימוּז'
וְלַמָּטָה – מְדָה דָּקָה. וּבִלְתָּ, הֵינן – מְדָה גִּסָּה. מֵהֵינן וְלַמָּטָה –
מְדָה דָּקָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אָמַר מִשּׁוּם רַבִּי יוֹסִי: קָלִיעָה
שֶׁל שׁוּם, וְסָלִי תַאנִּים, וְסָלִי עֲנָבִים, וְקָפָה שֶׁל יָרֵק, שְׁמַכְרֵן
אֲכַסְרָה²⁰ – הָרִי הוּא בְּמְדָה גִּסָּה:

טז. לֹא הִתִּירוּ לְמַכּוֹר דִּמְאֵי אֵלֶּא לְסִיטוֹן בְּלֶבֶד. בְּעַל הַבַּיִת, בֵּין
בָּךְ וּבֵין בָּךְ – צָרִיף לְעֵשֶׂר; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אֹמְרִים:
אֶחָד סִיטוֹן וְאֶחָד בְּעַל הַבַּיִת – מִתָּר לְמַכּוֹר, וְלִשְׁלַח לְחֻבְרוֹ,
וְלִתֵּן לוֹ בְּמִתְנָה:

¹⁹ שם של מטבע.

²⁰ לא במדה, ולא במשקל, אלא לפי האמד.

יז. השולח ודאי בין לעם הארץ ובין לחבר - צריך לעשר. רבן שמעון בן גמליאל אומר: לעם הארץ - צריך לעשר. לחבר - צריך להודיע. אומר רבן שמעון בן גמליאל: מעשה ששלח לי רבי יוסי ברבי ארתרוג גדול מצפורי, ואמר: 'זה בא בידי מקמרי'. ולמדתי ממנו שלשה דברים: אחד, שהיה ודאי. ושהיה טמא. ושלא היה בידו אלא זה בלבד. שאלו היה בידו אחר - היה מעשר ממונו עליו:

יח. הלוקח מן התגר ואמר: 'זה מתקן וזה אינו מתקן' - אף על המתקן אינו נאמן. את שדרכו למכר דמאי - נאמן:

יט. חבר שהיה מוכר משפיע ומתקן, ונתמנה לו דבר שהוא דמאי - צריך להודיע, שכל דבר שהוא של דמאי צריך להודיע. רבן גמליאל היה מאכיל את פועליו דמאי, ומודיע. ואם בידוע שאין לבעל הבית מאותו הפין - אין צריך להודיע:

כ. גבאי קפה - אין גובין ומכריזין ביום טוב, בדרך שגובין ומכריזין בחול. אבל גובין בצנעא בתוך חיקו, ומחלקין על כל שכונתה ושכונתה:

כא. גבאי צדקה, בשביעית – מדלגין על פתחיהן של אוכלי שביעית; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין צריכין לדקדק באוכלי שביעית, אפלו פת נתנו להם – מקבלין אותם הימנו, שלא נחשדו להיות נותנים מתנות אלא מעות וביצים בלבד. אם היתה עיר בלה של אוכלי שביעית – אין צריכין לדקדק באוכלי שביעית. הפהנים מקבלין²¹ בטהרה – צריכין לדקדק באוכלי שביעית:

יום שבת, כח תמוז

מסכת דמאי פרק רביעי

א. הלוקח ירק מן השוק – הרי זה בורר כל היום פלו ואינו חושש. משגמר בבלבו – אסור. להחזיר אין יכול, מפני שצריך לעשר. ולעשר אין יכול, מפני שמחפר מנין. ולטול אחד ולהניח

²¹ במנחת בכורים גורם: 'מקבלין'.

אָחַד אֵין יָכוֹל, שְׁמָא יבֵּא אָחַד לְקַח, וְנִמְצָא מְעִשֵׁר מִן הַפְּתָקָן
עַל שְׂאֵינוּ מִתְקָן:

ב. הַרוּצָה לְהַחְזִיר עָלַי יָרֵק לְהַקֵּל מִפּוֹשְׂאוֹ – לֹא יִשְׁלִיךְ עַד
שְׂיַעֲשֵׁר. רַבֵּי יוֹסִי אוֹמֵר: בּוֹדְאֵי – אָסוּר, וּבְדַמְאֵי – מִתָּר:

ג. הַמוּצָא פְּרוֹת בְּדַרְדָּר, וְנִמְלָן לְאַכְלָן, וְנִמְלָךְ לְהַצְנִיעַ – לֹא
יִצְנִיעַ עַד שְׂיַעֲשֵׁר. רַבֵּי יוֹסִי אוֹמֵר: בּוֹדְאֵי – אָסוּר, וּבְדַמְאֵי –
מִתָּר:

ד. קְנִיבַת יָרֵק שְׁבַגְנָה – הָרִי זֶה מִתְּרַת. שָׁל בְּעַל הַבַּיִת
וְשִׁבְתוּךְ בֵּיתוֹ – הָרִי זֶה אָסוּרָה. שְׁעַל גְּבֵי אֲשֶׁפָּה בְּכָל מְקוֹם –
הָרִי זֶה מִתְּרַת. רַבֵּי יוֹסִי אוֹמֵר: כְּרוּב שְׁלֶקְטוּ לְסַחַט וְלַעֲשׂוֹת אֶת
הַפְּרָגוּם וְלַהֲשִׁלִּיךְ – הָרִי זֶה מִתָּר. לְקַטּוּ לְאַכְלָן, וְנִמְלָךְ לַעֲשׂוֹת
אֲפָרְגוּם וְלַהֲשִׁלִּיךְ – לֹא יִשְׁלִיךְ עַד שְׂיַעֲשֵׁר:

ה. וְדַאֵי שְׁתַּקְנּוּ דְמַאֵי, וְדַמְאֵי שְׁתַּקְנּוּ וְדַאֵי – לֹא עָשָׂה וְלֹא
כְּלוּם; דְּבָרֵי רַבֵּי יַעֲקֹב. רַבֵּי יוֹסִי אוֹמֵר: וְדַאֵי שְׁתַּקְנּוּ דְמַאֵי –

לא עשה כלום. דמאי שתקנו ודאי - מעשרותיו מעשרות.
ותרומתו - אין תרומה, שאין תרומה אחר תרומה:

ו. כל העיר מוכרין ודאי, ואחד דמאי, לקח ואינו יודע מאיזה
מהן לקח - הרי זו אסור. מפריש תרומת מעשר ונותנן לכהן,
והשאר - שלו. הטבל והמתקן שנתערבו ואבד אחד מהן -
נוהג במשיר ודאי. מפריש תרומה ותרומת מעשר, ומוכרין לכל
כהן שירצה:

ז. כל העיר מוכרין מתקן, ואחד מוכר שאין מתקן, ולקח ואינו
יודע מאיזה מהן לקח - הרי זה אסור. כל העיר מוכרין בשר
שחופטה, ואחד מוכר בשר נבלה, ולקח, ואינו יודע מאיזה מהן
לקח - הרי זה אסור. כל העיר מוכרין יין טהור, ואחד מוכר
יין טמא, ולקח, ואינו יודע מאיזה מהן לקח - הרי זה אסור.
במה דברים אמורים? בזמן שלקח ואינו יודע מאיזה מהן לקח.
אבל הלוקח מן השוק - הולכין אחר הרב:

ח. פְּרוֹת – לֹא הִלְכוּ בְּהֵן חֲכָמִים, לֹא אַחַר הַטָּעַם, וְלֹא אַחַר הַרִיחַ, וְלֹא אַחַר הַמְרָאָה, וְלֹא אַחַר הַדְּמִים, אֲלֵא אַחַר הָרֵב בְּלִבָּד:

ט. זִיתִים – מִשְׁיִתְנֵם בְּבַד וּבְכוּדִידָה²²; וְדַבְּרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין תְּבַד וְהַבּוּדִידָה שְׁוִין, לֹא בָּעִיר וְלֹא בְּמִדִּינָה. רָבוּ בָּעִיר וְלֹא רָבוּ בְּמִדִּינָה, בָּעִיר – מִתָּר, בְּמִדִּינָה – אָסוּר. רָבוּ בְּמִדִּינָה וְלֹא רָבוּ בָּעִיר, בְּמִדִּינָה – מִתָּר, בָּעִיר – אָסוּר. רָבוּ בְּהָר וְלֹא רָבוּ בְּבִקְעָה, בְּהָר – מִתָּר, וּבְבִקְעָה – אָסוּר. רָבוּ בְּבִקְעָה וְלֹא רָבוּ בְּהָר, בְּבִקְעָה – מִתָּר, וּבְהָר – אָסוּר. רָבוּ לְחֲנוּנֵי וְלֹא רָבוּ לְבַעַל הַבַּיִת, לְחֲנוּנֵי – מִתָּר, לְבַעַל הַבַּיִת – אָסוּר. רָבוּ לְבַעַל הַבַּיִת וְלֹא רָבוּ לְחֲנוּנֵי, לְבַעַל הַבַּיִת – מִתָּר, וְלְחֲנוּנֵי – אָסוּר. זֶה הַכֶּלֶל: כָּל שָׂרְבוּ לוֹ – מִתָּר, לֹא רָבוּ לוֹ – אָסוּר. רָבוּ וְנִתְמַעְטוּ – חֲזַר הַשּׁוּק לְיוֹשְׁנָיו. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: מַעֲשֶׂה שֶׁנִּכְנַם גּוֹרְנוֹת שֶׁל פּוּל בְּמִירְק²³, וּבָאוּ וְשָׂאֵלוּ אֶת רַבִּי עֲקִיבָה, וְהִתִּיר לָהֶן אֶת הַשּׁוּק. אָמְרוּ לוֹ: רַבִּי! נִתְמַעְטוּ?

²² בֵּית תְּבַד קָטָן.

²³ גִּפְחַת כְּתַב יוֹד: בְּמִירוֹן.

אמר להם: 'חזר השוק ליושנו'. רבי שמעון אומר: אפלו לא נבנם אלא גרן אחד בעיר, הנחתומין – מתרין, מפני שהן רצין אחר החדש:

י. מצרפין פרות חוצה לארץ על פרות הארץ הפטורין, כדי שירבו על פרות הארץ, לפוטרו מן הפעשרות. מצרפין פרות חוצה לארץ על פרות שניה, כדי שירבו על פרות שלישית, לפוטרו מן מעשר עני. מצרפין מפרות חוצה לארץ על פרות שלישית, כדי שירבו על פרות רביעית, לפוטרו מן הפעשר שני. מצרפין פרות חוצה לארץ על פרות ערב שביעית, כדי שירבו על פרות שביעית, לפוטרו מן הפעור. מצרפין פרות חוצה לארץ על פרות שביעית, כדי שירבו על פרות מוצאי שביעית, לפוטרו מן הפעשרות:

יא. אמר לו: 'מכר לי יין וישן'. אמר לו: 'של אשתקד הוא' – נאמן להחמיר. 'של ארבע ושל חמש שנים הוא' – נוהג בו בשעת לקיחתו, בין להקל בין להחמיר:

יב. חֲזַקת תְּגַר בְּכָל מָקוֹם – דְּמַאי. וְאַחַד הַנְּכָרִי וְאַחַד הַיִּשְׂרָאֵל וְאַחַד הַכּוֹתֵי. בְּמַה דְּבָרִים אָמוּרִים? בְּזִמְנָן שְׁמַבְיָאִין לוֹ מִיִּשְׂרָאֵל. אָבֵל מְבִיאִין לוֹ מִן הַנְּכָרִי וּמִן הַכּוֹתֵי – חֲזַקתוֹ וְדַאי. אֵיזְהוּ תְּגַר? כָּל שֶׁהֵבִיא וְשָׁנָה וְשִׁלְשׁ:

יג. חֲלוּקָה מִן הַתְּגַר, אָמַר: 'זֶה מְתַקֵּן וְזֶה אֵינוֹ מְתַקֵּן' – וְדַאי 'זֶה אֵינוֹ מְעַשֵּׂר'²⁴ – מוֹצִיא עָלָיו שְׁנֵי מְעַשְׂרוֹת, וּפְטוּר מִן הַתְּרוּמָה, שְׂאִין תְּרוּמָה אַחַר תְּרוּמָה:

יד. הַמְּפָקֵד פְּרוֹת אֶצֶל עִם הָאָרֶץ – הָרִי זֶה בְּחֻזְקָתוֹ לְמְעַשְׂרוֹת וְלִשְׂבִיעִית. אִם הָיוּ שָׁל טָבֵל – עוֹשֶׂה אוֹתָן תְּרוּמָה וּמְעַשֵּׂר עַל מָקוֹם אַחֵר, וְקוֹרָא שֵׁם לְתְּרוּמָה וּמְעַשֵּׂר שְׂבִיחָן. אִם הָיוּ שָׁל מְעַשֵּׂר טָבֵל – עוֹשֶׂה אוֹתָן תְּרוּמָה מְעַשֵּׂר עַל מָקוֹם אַחֵר, אוֹ קוֹרָא שֵׁם לְתְּרוּמָה מְעַשֵּׂר שְׂבִיחָן. אִם הָיוּ שָׁל מְעַשֵּׂר שְׂנֵי – מְחַלְלֵן עַל הַמְּעוֹת, וְאִם הָיָה מְעוֹת – מְחַלְלֵן עַל הַשְּׂנֵי אֵלּוּ. 'נְטִילָתִים וְהַנְּחָתִי לָךְ יִשְׁנִים תַּחְתִּיחֵן מְתַקְנִין תַּחְתִּיחֵן', אִם אֶתְּהָ מִזְּמִינוֹ שְׁנַטֵּל – הַזְּמִינוֹ שְׁנַתָּן. וְאִם אֵי אֶתְּהָ

²⁴ הֵינוּ שְׂאִינוֹ מְעַשֵּׂר.

מאמינו שנתן - אל תאמינו לשנמל. בפה דברים אמורים?
 בזמן שהניח ובא ומצא את אותו המין שהניח, אבל הניח
 עגרון²⁵ ומצא קסרי, או קסרי ומצא עגרון - הרי זה חושש
 להן משום מעשרות ומשום שביעית:

טו. המפקיד פרות אצל כותי - הרי הן בהזקתן למעשרות
 ולשביעית. ואם היו של טבל - עושה אותן תרומת מעשר על
 מקום אחר, וקורא שם לתרומת מעשר שבהן, ואם היו של
 מעשר טבל - עושה אותן תרומת מעשר על מקום אחר,
 וקורא שם לתרומת מעשר שבהן. ואם היו של מעשר שני -
 מחללין על המעות. ואם היתה מעות - מחללין על השני. אמר
 לו: נטלתי והנחתי לך ישנים תחתיהן ומתקנין - הרי זה אינו
 חושש להם משום מעשרות ומשום שביעית:

טז. המפקיד פרות אצל הנכרי - הרי זה חושש משום
 מעשרות ומשום שביעית. רבן שמעון בן גמליאל ורבי שמעון
 אומרים: עשו פרות ישראל את פרות הנכרי הנה דמאי:

²⁵ עגרון וקסרי שמות מקומות הם.

יז. הַמְשַׁלַּח בְּיַד עִם הָאָרֶץ וּבְיַד בּוֹתֵי – אֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ מִשּׁוּם מַעֲשָׂרוֹת, וְלֹא מִשּׁוּם דְּמָאֵי, וְלֹא מִשּׁוּם שְׁבִיעִית. הַמְשַׁלַּח בְּיַד הַנְּבָרִי – הָרִי זֶה חוֹשֵׁשׁ מִשּׁוּם מַעֲשָׂרוֹת וּמִשּׁוּם שְׁבִיעִית. אָבֵל הַמְּרִי נְבָרִים הַמּוֹרִידִים מִן הַגֶּרֶן לָעִיר – אֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ לֹא מִשּׁוּם מַעֲשָׂרוֹת וְלֹא מִשּׁוּם שְׁבִיעִית, מִפְּנֵי שֶׁהֵן בְּחֻקַּת הַמִּשְׁתַּמֵּר:

יח. הַטּוֹחֵן אֶצֶל עִם הָאָרֶץ אוֹ אֶצֶל הַבּוֹתֵי – אֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ מִשּׁוּם טְמֵאָה. הַטּוֹחֵן אֶצֶל הַנְּבָרִי – הָרִי זֶה חוֹשֵׁשׁ מִשּׁוּם טְמֵאָה:

יט. מִפְּקִידֵי תְּרוּמָה אֶצֶל יִשְׂרָאֵל עִם הָאָרֶץ, וְאֵין מִפְּקִידֵי תְּרוּמָה אֶצֶל כָּהֵן עִם הָאָרֶץ, מִפְּנֵי שֶׁלְּבֹו גַם בָּהֶן:

כ. טוֹחֵנִין וּמְרַקִּידִין אֶצֶל אוֹכְלֵי שְׁבִיעִית וְאֶצֶל עוֹשֵׂיין בְּטְמֵאָה, אָבֵל אֵין טוֹחֵנִין, לֹא לְאוֹכְלֵי שְׁבִיעִית, וְלֹא לְעוֹשֵׂיין בְּטְמֵאָה:

כא. הַמְשַׁלַּח פְּרוֹת לְחֵבֶר, וְנִמְלֹךְ לְחַחֲזִיר – נוֹהֵג בְּהֵן כְּמוֹת שֶׁהֵן. אָבֵא שָׂאוּל אוֹמֵר: חוֹשֵׁשׁ אֲנִי שֶׁמָּא חוֹלְפֵן. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הִיָּה לוֹ אָרִים שִׁידוּעַ לְתַקֵּן, וְהוּא אֵין מֵאֲמִינוֹ עַל הַמַּעֲשָׂרוֹת, וְהִבִּיא לוֹ פְּרוֹת מִשְׁלוֹ, וְאוֹמֵר: 'שְׁלָךְ הֵן'; מִתְקַנֵּין

הן' - נאמן. רבי אומר: אינו נאמן, שתחשוד על דבר - לא דנו ולא מעידו:

כב. נותן אדם לשכנתו תבשיל לבשל, ועסה לאפות לו, ואינו חושש לשאור ותבלין שבהן, משום מעשרות ומשום שביעית. במה דברים אמורים? בזמן שנתן להן שאור ותבלין, לא נתן להן שאור ותבלין - הרי זה חושש לשאור ותבלין שבהן, משום מעשרות ומשום שביעית:

כג. נותן אדם לפונדקית תבשיל לבשל לו, ומנחת הקדרה בפניו ומנערת. אפלו בין הנכרי - אינו חושש:

